Sorgpolitik

Vi udsættes alle for at miste nogen - sommetider allerede i løbet af skoletiden. Derfor har Vedsted Friskole også en politik for, hvad vi gør, når nogen mister en af deres nærmeste, kommer i krise eller er ude for en ulykke.

Vores sorgpolitik tager altid udgangspunkt i en individuel vurdering, som udmønter sig i en handlingsplan for det/de involverede børn. Dette fordi børn erfaringsmæssigt reagerer utroligt forskelligt.

Sorgpolitikken er således ikke en manual i gængs forstand, men en vejviser, et forslag til hvordan man kan reagere hensigtsmæssigt fra skolens side i forbindelse med ulykkelige familiemæssige begivenheder, der kræver særlig stillingtagen.

Derfor skal:

- barnet og de pårørende tages med på råd.

- der skal laves aftaler om information til klassekammerater / kolleger.

- der skal aftales opfølgning / evaluering.

Det at tale åbent om og udvise sorg, mener vi er med til, at eleven /barnet/ kollegaen samt kammeraterne får bearbejdet sorgen på en lempelig og hensigtsmæssig måde.

Hvordan handler vi:

- Hvis en elev dør.
- Hvis en elev mister en af sine nærmeste.
- Hvis en medarbejder dør.
- Hvis en medarbejder mister nærtstående slægtning.
- Hvis elever oplever kriser.
- Ved ulykker.

HVIS EN ELEV DØR

Lige efter dødsfaldet

Skolelederen underretter klasselæreren.

Skolelederen underretter det øvrige personale, inden nogen elever underrettes om det skete. Dette foregår så hurtigt som muligt, enten direkte personligt eller pr. telefon.

Skolens øvrige klasser underrettes af "deres" lærere eller af skolens ledelse.

Klassernes lærere vurderer derefter selv, hvad der er mest hensigtsmæssigt resten af skoledagen. Tiden må have lov til at stå stille i sådan en situation. Væsentligt er dog, at eleverne er på skolen, indtil skoledagen er forbi. Lærerne bør være opmærksomme på elever, som reagerer særlig voldsomt på det skete, og eventuelt underrette hjemmet, inden eleven sendes hjem.

Elevens klasse underrettes af klasselæreren/teamet, som "beholder" klassen resten af skoledagen.

Klasselæreren/teamet sørger for:

At ingen elever sendes hjem, før forældrene er underrettet om det skete (eleverne får et brev med hjem - se senere). Forældrene gøres endvidere opmærksomme på, at ingen elever bør være alene hjemme, når de kommer hjem fra skolen.

At elever, som ikke er til stede, underrettes om det skete.

Under samtalen/samværet med eleverne er det vigtigt at huske på:

At der tales åbent og konkret om det, der er sket.

At der skabes mulighed for, at elever kan tale om det, de tænker og føler

Ledelsen sørger for at:

At der skrives et brev til klassekammeraternes hjem. Dette sker i samarbejde med teamet.

At der skrives en meddelelse til samtlige elever på skolen om dødsfaldet.

At der arrangeres mindehøjtidelighed for skolens elever og ansatte. Den bør afholdes om muligt, dagen efter meddelelsen om dødsfaldet. Hvis det er muligt, inddrages eleverne fra den pågældende klasse i planlægningen af mindehøjtideligheden, f.eks. med ideer til sange, musik, udsmykning og forskellige indlæg.

Klasselæreren eller teamet sørger for, at de pårørende inviteres til mindehøjtideligheden.

Begravelsen

Klasselæreren/teamet spørger de pårørende, om de ønsker at lade elevens klassekammerater deltage i begravelsen.

Hvis de pårørende er indforstået hermed, sker følgende:

Når dagen for begravelsen er fastsat, får elevens klasse en kortfattet mundtlig meddelelse om deltagelse i begravelsen.

I klassen får eleverne desuden en skriftlig meddelelse med hjem om deltagelsen i begravelsen.

Klasselæreren/teamet taler på forhånd med klassen om, hvad der skal ske ved begravelsen - dette er vigtigt, hvad enten børnene skal deltage i begravelsen eller ej.

Klasselæreren/teamet sørger for at sende blomster til begravelsen fra klassen.

Ledelsen sender blomster fra skolen.

Det vil være godt, at så mange af eleverne som muligt kan være med til begravelsen, da det kan være af stor betydning for bearbejdningen af sorgen i den nærmeste tid. Dog er det væsentligt, at frivilligheden råder. Der må ikke øves noget pres.

Det kan have stor betydning for klassen, at den afdøde elevs stol og bord bliver stående i klasseværelset et stykke tid - sæt eventuelt lys og blomster på bordet. Der kan også være andre konkrete ting, der minder om vedkommende, som der kan tages vare på.

Tiden efter begravelsen.

Det er en god ide at lade klassens elever skrive til afdøde elevs hjem.

Klassen kan besøge gravstedet (måske ved bestemte lejligheder).

Samtaler i klassen i tiden efter begravelsen, hvor man sætter ord på tanker og følelser i forbindelse med det skete, vil fortsat have stor betydning. Vær i den sammenhæng opmærksom på børnenes signaler, der fortæller, hvornår de er klar til at tale om det skete.

Ledelsen tager initiativ til, at teamet efter en kortere periode efter begravelsen samles og taler om, hvordan det går med klassen. Det er vigtigt, at klasselæreren får meget støtte og hjælp af kollegerne i hele forløbet.

I tilfælde af trafikuheld er det væsentligt, at politiet orienterer om det skete for at udrydde eventuelle forestillinger.

I tilfælde, hvor lærere er til stede ved en ulykke med dødelig udgang, skal ledelsen sørge for, at der efterfølgende tilbydes psykologhjælp.

Sorgreaktioner er forskellige:

Sorgens fire stadier:

1. Chokfasen: Varer fra et øjeblik til nogle døgn
2. Reaktionsfasen: Kan vare i flere uger
3. Bearbejdningsfasen: Kan vare i over et år
4. Nyorienteringsfasen: Vil bestå hele tiden. Individet vil leve med et ar i sjælen, der aldrig forsvinder

Nogle "bearbejder" hurtigt sorgen efter dødsfaldet. Andre vil først få mærkbare reaktioner nogen tid efter. Forskellige udtryksformer vil være gældende fra gråd til latter.

Skyldfølelser er typiske udslag af sorgreaktioner hos børn og unge.

Hos børn forbindes skyldfølelsen ofte med, om de fortsat kan lege og have det sjovt. Både hos børn og teenagere forbindes den tit med "magisk tænkning": Døde hun, fordi jeg sagde, hun var dum? Døde han, fordi jeg gjorde noget grimt ved ham?

Vigtige ressourcepersoner:

Skolesundhedsplejersken, skolepsykologen og præsten kan være vigtige ressourcepersoner i opfølgningsarbejdet.

På biblioteket findes materialer fra Kræftens Bekæmpelse. Desuden findes der både skønlitteratur og faglitteratur, som vil være anvendelig i denne situation.

HVIS EN ELEV MISTER EN AF SINE NÆRMESTE (mor, far eller søskende)

Lige efter dødsfaldet

Den, der hører eller modtager besked om dødsfaldet, underretter skolens ledelse.

Skolens ledelse underretter klasselæreren.

Skolelederen underretter det øvrige personale (lærere, sekretær, pædagoger), inden nogen elever underrettes om det skete. Dette foregår så hurtigt som muligt, enten direkte personligt eller pr. telefon.

Klasselæreren/ teamet orienterer den berørte klasse. Der skal i klassen gives tid og rum til at tale om det skete. Fortæl - om muligt - hvad der er sket. Forbered kammeraterne på, at eleven kan være mere sårbar end ellers, og at de derfor bør vise ekstra omtanke, når han/hun kommer i skole igen. Tal om vigtigheden af at tale med kammeraten om det skete - det gør ikke kammeraten mere ked af det - det værste er jo sket, og han/hun kan ikke blive mere ked af det. Men naturligvis skal det foregå under hensyntagen til kammeratens grænser og behov.

Klasselæreren/teamet aftaler med klassen, om der skal sendes blomster, breve eller andre hilsner til den berørte elev.

Ledelsen sørger for, i samarbejde med teamet, at der forfattes et brev til den berørte klasses forældre.

Klasselæreren tager kontakt til de pårørende med henblik på modtagelse af eleven. De pårørende opfordres til at kontakte skolen inden eleven møder på skolen. Det er for at sikre, at der er enighed om, hvordan modtagelsen skal foregå.

Om begravelsen

Klasselæreren/teamet spørger den berørte elevs hjem, om de ønsker læreres (og eventuelt én eller et par af klassekammeraternes) deltagelse i begravelsen. Hvis de pårørende er indforstået hermed, aftaler klasselæreren med klassen og forældrene, hvem der deltager og hvordan.

Især i de mindre klasser er det vigtigt, at eleverne deltager med "sin egen" ledsagende voksen. Det er væsentligt, at frivilligheden råder. Der må ikke øves noget pres.

Klasselæreren aftaler med klassen og forældrene, om der skal sendes blomster til begravelsen fra klassen, elever og forældre.

Skolens ledelse sender blomster til begravelsen på Vedsted Friskoles vegne.

Tiden efter begravelsen

Klasselæreren/teamet skal være opmærksom på:

at der jævnligt tales med barnet om, hvordan det går. Der kan evt. henvises til andre, f.eks. sundhedsplejersken.

Samtaler og situationer i klassen, hvor barnet kan føle sig berørt

At tænke på mærkedage for barnet

At der kan være behov for at tale konkret om dødsfaldet og savnet i lang tid - også for at gøre de andre elever bevidste om, hvor lang tid sorg tager.

At tilbyde at gå med på kirkegården, evt. sammen med klassen.

At have jævnlig kontakt med hjemmet, også for at sikre, at barnet og familien får oplysninger om muligheder for hjælp fra rådgivningsgrupper, sorggrupper eller andet. Læreren kan tage kontakt til sundhedsplejersken for at få oplysninger om støttemuligheder.

Om emner som "At miste", "Døden" eller lignende skal tages op i klassen

Sorgreaktioner er forskellige (se sorgens fire stadier, s. 3).

HVIS PERSONALE DØR

Lige efter dødsfaldet.

Ledelsen sørger for:

Skoleledere**n** underretter personalet (lærere, sekretær, pædagoger) om det skete, inden nogen elever underrettes. Dette sker, så hurtigt som muligt, enten direkte personligt eller pr. telefon.

Klasserne informeres i den efterfølgende time af den lærer, der skal have klassen. Der bør dog foretages skemarokeringer i følgende tilfælde:

Hvis en klasse har mistet sin klasselærer, overtager en teamlærer klassen for at give dem informationen. Teamet bør derefter beholde klassen resten af skoledagen.

Klasser, der har et stort kendskab til den pågældende lærer, bør have meddelelsen af deres klasselærer. Klassens lærere afgør, hvad der skal ske resten af dagen.

At der skrives en meddelelse til samtlige elever og forældre på skolen om dødsfaldet.

At der arrangeres mindehøjtidelighed for skolens elever og ansatte. Den skal helst holdes dagen efter meddelelsen om dødsfaldet.

Hvis det er muligt, inddrages eleverne i, hvad der skal ske under mindehøjtideligheden, eventuelt med ideer til salmer/sange, musik, udsmykning og andre indlæg.

At de pårørende inviteres til mindehøjtideligheden.

Under samtalen/samværet med eleverne er det vigtigt at huske på:

At der tales åbent og konkret om det, der er sket.

At der skabes mulighed for, at elever kan tale om det, de tænker og føler.

At tiden må have lov at stå stille

Skolelederen informerer personalet om begravelsen. Desuden spørger skolelederen de pårørende, om de ønsker at lade elever og kolleger deltage i begravelsen.

Om begravelsen

Hvis de pårørende er indforstået hermed, sker følgende:

Klasselæreren/teamet informerer mundtligt den/de berørte klasser om muligheden for at deltage i begravelsen.

De enkelte klasser aftaler selv med deres lærere, hvordan den eventuelle deltagelse kan organiseres m.h.t. transport, blomster, ansvar, (evt. forældredeltagelse) m.v.

Ledelsen sørger, i samarbejde med klasselæreren/teamet for, at eleverne i de berørte klasser får en skriftlig meddelelse med hjem om deltagelse i begravelsen.

Skolens ledelse sender blomster til begravelsen på skolens vegne.

Skolen lukker i det omfang, det skønnes nødvendigt.

Tiden efter begravelsen

Det er vigtigt med kollegial støtte og hjælp. Markér evt. afdødes plads på lærerværelset med lys/blomster.

Samtaler i klassen/klasserne efter begravelsen, hvor man sætter ord på tanker og følelser i forbindelse med det skete, vil fortsat have stor betydning.

På de ældste klassetrin kan det også være givende med sådanne samtaler i mindre grupper.

Sorgreaktioner er forskellige (se sorgens fire stadier, s. 3).

HVIS PERSONALE MISTER NÆRTSTÅENDE SLÆGTNING

Lige efter dødsfaldet

Skolelederen underretter personalet (lærere, sekretær, pædagoger) om det skete. Dette foregår så hurtigt som muligt, enten direkte personligt eller pr. telefon.

Skolelederen underretter de klasser, der har læreren, om årsagen til lærerens fravær - efter aftale med læreren.

Skolen sender en buket blomster til familien fra Vedsted friskole.

Skolelederen informerer den pågældende om skolens personalepolitik:

- Dit arbejde vil blive passet forsvarligt, og vi informerer i det omfang, det er nødvendigt.
- Du har ledelsens fulde opbakning til at bruge den nødvendige tid til restitution.

- Du skal ikke tænke på skolen, før du føler dig parat til det igen, og du kan evt. starte op på deltid.
- Du kan til enhver tid komme og få en snak om det, der berører dig. Du skal sige til, hvis du får brug for professionel hjælp.

Tanken er, at man skal føle støtte i situationen og komme godt tilbage på arbejdspladsen igen.

HVIS ELEVER OPLEVER KRISER

F.eks. i forbindelse med skilsmisse eller alvorlig sygdom

Klasselæreren/teamet er særligt opmærksomme på elevens trivsel og reaktioner.

Klasselæreren/teamet rådgiver og vejleder om muligheder for hjælp

Klasselæreren videregiver nødvendige oplysninger til teamet.

Klasselæreren orienterer faglærerne i fornødent omfang.

Klasselæreren sørger for løbende kontakt til hjemmet.

HÅNDTERING AF ULYKKER

Ulykke uden for skolen

Medbring altid mobiltelefon på ture. Skolen har mobiltelefoner til rådighed.

Lærerens håndtering af ulykken:

Skaden/ulykken begrænses og hjælp tilkaldes (112)

Læreren tager sig af den/de forulykkede elev(er), indtil hjælpen når frem.

Læreren skaffer sig overblik over situationen: Hvad er der sket? Hvem er involveret? Hvem er vidne til ulykken?

Læreren underretter skolen så hurtigt som muligt.

Læreren tager sig af de øvrige elever. Vær opmærksom på, om nogle af eleverne reagerer ved at gå i panik eller i chok.

Læreren sørger for at bringe de øvrige elever tilbage til skolen.

Hvis det er muligt, tager den ene af lærerne med den/de forulykkede elever på hospitalet.

Skolens håndtering af situationen:

Skolens ledelse underretter det/de berørte hjem.

Skolens ledelse skaffer evt. hjælp til at få de resterende elever bragt hjem til skolen.

Skolens ledelse kontakter hospitalet for at få underretning om den/de forulykkede elever.

Skolens ledelse sørger for at underrette klasselæreren og/eller klassens teamlærere.

Skolens ledelse sørger for at underrette personalet i tilfælde af større ulykker.

Skolens håndtering af situationen, efter eleverne er tilbage på skolen:

Skolens ledelse sørger for, at en fra ledelsen samt en ekstra lærer står til rådighed, når lærere og elevgruppe vender tilbage til skolen. Den ekstra lærer er så vidt muligt en kendt person for elevgruppen.

Skolens ledelse sørger, alt efter behov, for forplejning af lærere og elever ved tilbagekomsten

Skolens ledelse sørger for, at eleverne holdes samlet, indtil deres forældre afhenter dem.

Er der tale om en ulykke med dødelig udgang, træder handlingsplanen for dødsfald i kraft.

Opfølgning:

Eleverne skal have ærlige oplysninger om, hvad der er sket.

Både elever og lærere, som har behov for det, skal tilbydes særlig efterbehandling. Reaktionsmønstrene efter en ulykke er ikke ens. Vær opmærksom på, at mange, som ikke umiddelbart ser ud til at reagere, kan få reaktioner senere.

Ved skader, der fører til længere hospitalsophold, holder klasselæreren/teamet kontakt med hjemmet og sygehuset.

Hvis en elev får varige mén efter ulykken, følges dette specielt op af klasselæreren/teamet med hensyn til genforeningen med klasse- og skolemiljøet.

Hvis ulykken sker på skolen

Ved alvorlige ulykker:

Den/de lærere, der først er til stede, underretter kontoret og forsøger at holde de øvrige elever væk fra ulykkesstedet. Ledelsen/kontoret tilkalder derefter hjælp (112)

Om nødvendigt tilkalder læreren selv hjælp (112) og underretter derefter kontoret.

Ledelsen/kontoret sørger for, at en/flere andre personer kan hjælpe i situationen med hensyn til førstehjælp og beroligelse samt normalisering af situationen for de øvrige elever.

Skoleledere er opmærksom på, om der er behov for Psykologisk krisehjælp (fx Falck)

Skolens ledelse/kontoret kontakter det/de berørte hjem.

Har det forulykkede barn søskende på skolen, skal der tages hånd om dem.

Barnets klasse skal orienteres om ulykken.

Skolens ledelse sørger for, at der medsendes en person fra personalet til hospitalet med den/de tilskadekomne.

Opfølgning:

Eleverne skal have ærlige oplysninger om, hvad der er sket.

Både elever og lærere, som har behov for det, tilbydes særlig efterbehandling. Reaktionsmønstrene efter en ulykke er ikke ens. Vær opmærksom på, at mange, som ikke umiddelbart ser ud til at reagere, kan få reaktioner senere.

Skolelederen er opmærksom på om der er behov for Psykologisk krisehjælp (fx Falck)

Ved skader, der fører til længere hospitalsophold, holder klasselæreren/teamet kontakt med hjemmet og sygehuset.

Hvis en elev får varige mén efter ulykken, følges dette specielt op af klasselæreren/teamet med hensyn til genforeningen med klasse- og skolemiljøet.

AKTUELLE TELEFONNUMRE:

Alarmcentralen 112